

زاکانی رئیس مرکز پژوهش‌های

مجلس یازدهم

شنیده‌ها حکایت از قطعی شدن ریاست دکتر علیرضا زاکانی منتخب مردم قم در مجلس یازدهم به عنوان رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس وظیفه‌ارائه مشورت به نمایندگان مجلس را دارد و با حکم رئیس مجلس انتخاب می‌شود. مرکز پژوهش‌های مجلس در دوران مجلس پنجم، با ابتکار جواد لاریجانی تاسیس شد.

تاخت‌زدن اموال برای راستی‌آزمایی!

درمیانه مجادله توپیتری الیاس ناداران و محمد مهاجری درباره شفافیت اموال و داریایی‌های منتخبان مجلس جدید، عباس نادران، فرزند الیاس نادران وارد این مجادله قلمی شد و به مهاجری پیشنهاد کرد: حاضریم به‌عنوان فرزند ارشد پدرم تمام اموال خودم، پدرم و دامادمان را با اموال شما، پسر و داماد معروف‌تان تاخت بزنییم.

محمدرضا مهاجری بعد از این پیشنهاد سکوت اختیار کرده است.

نظرسنجی یا آماده‌سازی برای فیلتر اینستاگرام

زهره طباحی از کاربران فعال فضای مجازی که گفته می‌شود در برخی از تصمیم‌سازی‌های وزیر جوان در فضای مجازیت دارد در صفحه شخصی خود در اینستاگرام يك نظرسنجی با عنوان «از بدی‌ها و خوبی‌های اینستاگرام بگید، فیلتر بشه، مدیریت یا چی؟» برگزار کرد. وی در پاسخ به کامنت یکی از مخاطبانش نوشت:
اعتراف می‌کنم به فیلتر اینستا زیاد فکر کردم، تجعاش زیاد.
بروز آسیب‌های جدی اجتماعی از يك‌سو و از سوی دیگر فعالیت بسیاری از کسب و کارها در فضای این شبکه اجتماعی، باعث بروز تحلیل‌های متضاد درخصوص فیلترینگ اینستاگرام شده است.

هرچند برخی معتقدند این نظرسنجی معنادار می‌تواند به منزله کارش‌هایی در دولت برای مسدودسازی اینستاگرام باشد.

راز اصرار برخی چهره‌های مشهور برای لایوهای جنجالی

در روزها و هفته‌های اخیر شاهد اصرار برخی افراد مشهور (حتی با ظاهر مذهبی) برای لایوهای جنجالی و با حضور چهره‌های غیرمتعارف مثل خوانندگان رپ و ... هستیم. بر اساس برخی گزارش‌های غیررسمی، این اصرار در درجه اول ریشه در درآمدزایی آنان دارد، چرا که هرچه لایوها غیرمتعارف‌تر و پربازدیدتر شود، درآمد این چهره‌ها هم افزایش خواهد یافت.

لایوهای برخی از این افراد مشهور، حدود هفت میلیون بازدیدکننده دارد که بر اساس محاسبات یوتیوب، این افراد فقط از طریق کانال یوتیوب خود ماهی بیش از ۱۵۰۰ دلار درآمد خالص دارند و با نگاهی به محتوای تولید شده آنان، ردبای حضور چند تیم قوی رسانه‌ای در پشت صحنه این تولیدات دیده می‌شود.

دعوت از مردم برای گزارش انتصابات سال آخر

مالک شریعتی‌نیاسر از منتخبان تهران در مجلس یازدهم در توپیتی خواستار پیگیری شفاف «انتصابات دولت در سال آخر» شد و از مردم خواست این موارد را به مجلس جدید گزارش دهند:

- سفر و رایزنان ایران در سایر کشورها
- اعضای هیات‌مدیره شرکت‌های دولتی و صندوق‌های بازنشستگی
- معاونان و مشاوران وزرا و معاونان رئیس‌جمهور
- روسا و اعضای هیات‌مدیره بانک‌ها و بیمه‌ها
شریعتی‌نیاسر همچنین پیشنهاد تشکیل «فراکسیون شهید دیالمه» را برای هماهنگی «جوان‌های مجلس یازدهم» ارائه کرده است.

عربستان در سال‌های گذشته موج جدیدی از خصومت‌ها با ایران را به صورت مستقیم و غیرمستقیم شروع کرده است برنام‌های خود موفقیتی به دست نیاورده و اکنون به دنبال راهی برای خروج از بن‌بست خودساخته است

طرح بیش از ۳۰۰۰ سوال از دولت در مجلس دهم

نایب رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: نمایندگان مجلس دهم شورای اسلامی از بعد نظارتی، ۳۰۸ سوال از دولت پرسیدند که از این تعداد ۴۶۱ مورد در کمیسیون‌ها، از پاسخ‌های وزیر قانع نشدند.

به گزارش خبرگزاری صداوسیما، عبدالرضا مصری با حضور در برنامه گفت و گوی

روابط پرتنش ایران و عربستان در سال‌های اخیر، هر چند وقت یک‌بار يك میانجی به خود می‌بیند، اما هیچ‌يك از این میانجی‌ها موفق نبوده‌اند. سال قبل بازار میانجیگری، داغ‌تر از همیشه بود و به‌خصوص در پاییز عمران خان، نخست‌وزیر پاکستان تلاش ویژه‌ای برای کاهش اختلافات دو کشور انجام داد و سفرهایی به تهران و ریاض داشت، اما به سرانجامی نرسید. عادل عبدالمهدی، نخست‌وزیر پیشین عراق هم سفرهای مشابهی انجام داد و او نیز نتیجه‌ای بیش از آنچه عاید عمران‌خان شده بود نگرفت. در چنین شرایطی این روزها پایگاه خبری میدل ایست‌آی به نقل از منابعی که نامشان را فاش نکرد، مدعی شد ولیعهد سعودی از نخست‌وزیر جدید عراق خواسته است میانجیگری را میان عربستان و ایران آغاز کند. عربستان در سال‌های گذشته به‌ویژه پس از آن‌که بن‌سلمان اداره امور این کشور را به‌عهده گرفته است موج جدیدی از خصومت‌ها با ایران را به صورت مستقیم و غیرمستقیم شروع کرده است؛ از شیطنت در مسیر صادرات نفت ایران گرفته تا هر اقدامی که تصور می‌کند منافع ایران در منطقه را تحت تأثیر قرار می‌دهد. اما عربستان در هیچ‌يك از برنامه‌های خود موفقیتی به دست نیاورد. این کشور همراه رژیم صهیونیستی تلاش فراوانی برای خروج آمریکا از برجام کرد با این‌تصور که پس از پایان برجام، شرایط برای حمله نظامی آمریکا به ایران فراهم و رویای دیرینه سعودی‌ها محقق می‌شود، اما آمریکا پس از سرکشیسه کردن فراوان عربستان نشان داد که هرگز حاضر نیست وارد باتلاقی شود که خروج از آن برایش امکان‌پذیر نیست. شاید پس از انهدام پهپاد گلوبال‌هاوک آمریکا از سوی ایران و همچنین حملات موشکی سپاه به پایگاه نظامی آمریکا در عراق، مقامات سعودی بیش از هر زمان دیگری متوجه شدند که کاخ سفید هرگز قصدی برای درگیری نظامی با ایران ندارد و از همان زمان سعودی‌ها به فکر تصحیح برخی از سیاست‌های گذشته‌شان افتادند. البته شکست عربستان در سایر سیاست‌های منطقه‌ای نیز در این تصمیم‌گیری بی‌تأثیر نیست که نگاهی گذرا به این شکست‌ها جالب است.

سعودی‌های حسرت به دل

حاکمان حجاز به مدد پول نفت همواره سودای رهبری جهان اسلام و تفوق نفوذ خود در منطقه را داشته و دارند اما به‌واسطه ارتقای جایگاه و گسترش نفوذ ایران، تکاپوی سعودی‌ها نافرجام باقی مانده است. جمهوری اسلامی طی این سال‌ها توانست با بهره‌گیری از قدرت نرم، حضور خود در معادلات منطقه‌ای را تثبیت کند. طبعاً برای عربستان رسیدن ایران به چنین جایگاهی رشک‌برانگیز است و اساس وجود جمهوری اسلامی قدرتمند را در منطقه برنمی‌تابد. البته این امکان

سیاست شکست‌خورده فرقه‌ای در عراق

عراق بعد از سقوط صدام مسیر پرفراز و نشیب زیادی را طی کرد تا حداقل به لحاظ سیاسی به ثبات نسبی برسد. در این میان گروه‌های مختلف قومی و مذهبی که در دوران دیکتاتوری امکان بروز و ظهور نداشتند این فرصت و مجال را پیدا کردند که در عرصه سیاسی مشارکت داشته باشند.

در این میان شیعیان با اتخاذ سیاستی همگرایانه و منطقی توانستند نظر نسبی سایرگروه‌ها را برای تشکیل دولت در عراق به‌دست آورند؛ روندی که تاکنون نیز ادامه دارد. اما این سیاست هیچ‌گاه به مذاق عربستان خوش نیامد و حاکمان حجاز از ترس همسویی میان حکومت‌های شیعی ایران و عراق تلاش کردند با تحریک سایرگروه‌ها و حتی تأمین امکانات مادی و معنوی برای داعش، چند صیاحی عراق

آمریکا مانعی در مسیر مصالحه ایران و عربستان

روابط ایران و عربستان از فراز و فرودهای بسیار متناقض و شدیدی برخوردار بوده است. جمهوری اسلامی ایران بارها دستش را برای گفت‌وگو و نشان دادن حسن نیت خود به سمت عربستان دراز کرده و سعی داشته عربستان را با واسطه یا بدون واسطه به مصالحه دعوت کند، اما تاکنون این کشور یا جرات نکرده یا اجازه نداشته به طور جدی به سمت حل مشکلاتش با ایران گام بردارد.

حتی از خودعربستان نیز واسطه‌هایی به ایران آمدند و فضای موجود در کشورمان رانسبت به روابط با عربستان ارزیابی کردند، اما همچنان مشکل روابط دو کشور حل نشده است. در اینجا باید به نقش آمریکا اشاره کنم، چراکه این کشور حل مشکلات منطقه را در راستای

منافع خود همچنین طسره بر کشورهای منطقه نمی‌بیند. بنابراین در حال حاضر می‌توان گفت به طور قطع عربستان در پی حل مشکلات با ایران و ایجاد روابط است و شکی در این موضوع نیست، اما در عین حال این کشور به دنبال آزمودن جمهوری اسلامی است. مهم‌تر از همه این‌که می‌خواهند ببینند هزینه حل مشکلات میان دو کشور چقدر است به این معنی که اگر به سمت ایران بیایند باید هزینه‌هایی بپردازند و در عین حال به آمریکایی‌ها نیز هزینه‌هایی پرداخت کنند.

بنابراین در مجموع تأکید می‌کنم عربستان خواهان برطرف کردن دشمنی با جمهوری اسلامی ایران است، اما در این مسیر محذوراتی برای این کشور وجود دارد که باید خودش نسبت به برطرف کردن آنها تلاش کند.

ویژه خبری افزود: از این تعداد ۱۸۱ سوال به صحن علنی مجلس، ارجاع و بررسی شد و از این تعداد هم در ۲۸ مورد، مجلس از پاسخ وزیر مربوط قانع نشد و به عبارتی این وزرا کارت زرد گرفتند، اما این کارت، بی خاصیت شده است و پشتوانه ندارد. وی گفت: در مجلس دهم از رئیس‌جمهور هم سوال شد که در مجموع

از پنج سوال، نمایندگان مجلس در چهار مورد از پاسخ‌های رئیس‌جمهور قانع نشدند. مصری افزود: ۴۳ درخواست استيضاح در مجلس دهم، اعلام وصول شد که از این تعداد، استيضاح شش وزیر در صحن علنی مجلس مورد بررسی قرار گرفت که دو وزیر رأی اعتماد نیاوردند و از دولت خارج شدند.

گره اصلی مشکلات ایران و عربستان

حسن روحانی، رئیس‌جمهور کشورمان پاییز سال گذشته که فصل داغ میانجیگری پاکستان و عراق برای بهبود روابط تهران و ریاض بود در نشست خبری با تأیید این میانجیگری‌ها گفت: ما همیشه دنبال يك روابط خوب با همسایگان بوده‌ایم و برای این‌که از طریق گفت‌وگو مسائل و مشکلات منطقه را با کشورهای منطقه از جمله عربستان حل و فصل کنیم، مشکلی نداریم. روحانی یکی از گرهِ‌های عمده موجود در روابط ایران و عربستان را موضوع یمن دانست و تأکید کرد: اگر موضوع یمن به يك آتش‌بس و در نهایت به پایان جنگ منتهی شود، یکی از گرهِ‌های منطقه و از جمله در روابط ایران و عربستان باز می‌شود. رئیس‌جمهور با اعلام آمادگی برای مذاکره با عربستان، پایان جنگ یمن را محتمل دانست، اما به مشکل دیگری که در آن مقطع ایجاد شده بود اشاره کرد که ماجرای حمله به نفتکش ایرانی در دریای سرخ بود. روحانی با بیان این‌که حمله به کشتی ما، مشکلاتی را به‌وجود آورده است بدون نام بردن از عربستان گفت: آنچه مسلم است این‌که يك رژیمی این کار را با کمک برخی از کشورهای انجام داده، حالا چگونه بوده و کی بوده، درحال نهایی کردن بررسی‌ها هستیم. پس از آن دیگر خبری از جزئیات این حمله منتشر نشد، اما هر چه بود این‌که پرونده میانجیگری‌ها در سال ۹۸ هم در همان مقطع بسته شد.

باتلاق یمن

ورود عربستان به مساله بحران یمن جزو ناخبردانه‌ترین طرح‌های حاکمان سعودی بود؛ چون مقاومت مردم یمن در برابر تهاجمات خارجی، طولانی‌تر شدن بحران و هزینه‌های فراوان مالی، باعث تنزل جایگاه این کشور شد. عربستان در پی آن بود که با راه‌اندازی یک ائتلاف منطقه‌ای شرایط را برای مردم یمن تنگ کند. اما با بالاگرفتن بحران و ناکامی عربستان در این تهاجم، حامیان و هم پیمانانی که قبلاً وعده همراهی به زمامداران این کشور داده بودند، یکی یکی راه خود را از عربستان جدا کردند. جدایی مصر و حتی قرار گرفتن در جهت مخالف حاکمان سعودی، ناراضیانی عمان که از ابتدا مخالف این اقدام بود، باعث دلسردی سایر کشورهای شرکت‌کننده در این ائتلاف شد. اکنون انصارا... در یمن دست برتر را در عرصه نظامی دارد و حتی برخی منابع نظامی و اقتصادی خاک عربستان را نیز مورد هدف قرار می‌دهد.

سودای سرنگونی دولت قانونی سوریه

حاکمان حجاز که تاب تحمل گسترش روابط ایران و سوریه را نداشتند از فرصت اعتراضات در برخی کشورهای منطقه استفاده کردند و به حمایت از برخی گروه‌های مخالف بشار اسد پرداختند. آنها در پی آن بودند که زمینه سرنگونی دولت قانونی سوریه را فراهم آورند.

حکومت سوریه هم با این‌که در ابتدای

امر نسبتاً در مواجهه با گروه‌های مخالف متعطلانه عمل می‌کرد اما با همراهی ایران و بعدها روسیه و همچنین تشکیل بسیج مردمی با الگوبرداری از نمونه موفق آن در جمهوری اسلامی ایران توانست به سرعت شرایط را به نفع خود رقم بزند. داعشی‌ها هم گرچه در ابتدا خیال تصرف امارت شام را داشتند، به رغم تقلاهای اولیه اما بینشان اختلاف پیش آمد و به جان هم افتادند و حتی با نیروهای مخالف بشار اسد هم درگیر شدند. عربستان برای منزوی کردن سوریه تلاش کرد از مسیر دیپلماتیک هم وارد شود و در سازمان‌های بین‌المللی عربی هم علیه بشار اسد اقدام به صف آرایی سیاسی کند. اما روند ماجرا در ادامه به گونه‌ای دیگر رقم خود و محافل سیاسی و رسانه‌ای جهان عرب به این نتیجه رسیدند که دیگر باید استمرار دولت قانونی بشار اسد را به عنوان یک واقعیت سیاسی بپذیرند.

گردنکشی برای قطر

بعد از شکست‌های پی‌درپی عربستان انتظار این بود که مقامات سعودی دست از بلندپروازی‌های سیاسی بردارند و با تامل و تعقل بیشتری در عرصه بین‌المللی ورود کنند؛ اما در پی بروز اختلافات در روابط این کشور با قطر، حاکمان عربستان با همدستی برخی از هم‌پیمانان خود جبهه جدیدی از تهدید و تحریم را علیه قطر گشودند و سعی در وادار کردن این کشور به پذیرش خواسته‌های خود کردند. این اقدام با مقاومت مقامات قطری در برابر زیاده‌خواهی‌های عربستان با شکست مواجه شد. این کشور با پشتوانه مالی و بنیه قوی اقتصادی خود فرصت عرض اندام را از ماجراجویان گرفت. از سوی دیگر ایران نیز گرچه تا پیش از این ماجرا از برخی رویکردهای قطر در عرصه سیاسی ناخشنود بود، اما شرایط را برای شکل‌گیری تحولات جدید در مناسبات سیاسی و اقتصادی میان دو کشور اسلامی فراهم ساخت. تلاش‌های عربستان در این مرحله نیز نه تنها ثابت کرد که سیاست تحریم و محاصره اثری ندارد، بلکه زمینه بهبود روابط قطر با ایران و موجبات تیرگی همکاری‌های ریاض و آنکارا را سبب شد.

درخواست‌های عربستان، بازی سیاسی است

درخواست‌های عربستان از سایر کشورها برای میانجیگری در روابط ریاض و تهران با نیت خوبی صورت نمی‌گیرد و سعودی‌ها در این مورد صداقت ندارند. به این معنی که جمهوری اسلامی همواره راه را برای هر نوع گفت‌وگوی مستقیم با این کشور باز گذاشته و این موضوع بارها از سوی مقامات کشورمان تکرار شده است، بنابراین آنچه درباره درخواست سعودی‌ها از برخی کشورها از جمله عراق، پاکستان و ... برای میانجیگری با ایران بیان می‌شود به نوعی بازی سیاسی سعودی‌هاست. عربستان با توجه به مشکلاتی که در منطقه دارد از جمله بحران یمن و عدم اقدام آمریکا به نفع این کشور به دنبال راه‌حل‌هایی برای خروج از این بحران‌هاست. حاکمان سعودی دچار يك بحران هستند که به طور طبیعی باید برای حل آنها تلاش کنند، اما این کشور درباره آنچه مربوط به ایران می‌شود خواسته‌های نامعقولی دارد که برخی از این خواسته‌ها تحت عنوان میانجی مطرح می‌شود. در حقیقت عربستان از کشورهایی مثل عراق می‌خواهد که روابط‌شان را با ایران کاهش دهند یا جمهوری اسلامی را مجبور به پذیرش شرایط عربستان کنند. البته ایران در طول يك دهه گذشته ضمن اعلام اراده‌اش برای گفت‌وگو با عربستان، وجود پیش‌شرط از سوی عربستان را نیز پذیرفته است. سعودی‌ها از کشورهای ثالث می‌خواهند که خواسته‌های آنها را در قالب میانجیگری به ایران منتقل کنند و این در حالی است که جمهوری اسلامی ایران زیر بار این خواسته‌ها نمی‌رود. عربستان به نوعی خود را رهبر جهان عرب می‌داند و به این ترتیب به دنبال این است که روابط ایران با کشورهای عرب باید در چارچوب خواسته‌های این کشور باشد و این چیزی است که ایران هرگز زیر بار آن نخواهد رفت و کشورهای مستقل عربی نیز تمایلی به اجرای چنین سناریویی ندارند.

مجتبی‌امانی

کارشناس مسائل منطقه